

PROGRAMMA VAN DE CURSUS KINDERNEUROPSYCHOLOGIE HAARLEM 2015

De cursus Kinderneuropsychologie geeft een inleiding in de nieuwste inzichten in de ontwikkelingspsychologie in relatie tot de ontwikkeling van de hersenen en gedrag.

Aan de orde komen de neuropsychologische en neurobiologische aspecten van verworven hersenbeschadigingen (in de perinatale periode en daarna) en aan veel voorkomende neuropsychologische ontwikkelingsstoornissen als autisme, dyspraxie, DCD, NLD, ADHD en dyslexie. Ook wordt aandacht besteed aan de uiteenlopende en vaak niet onderkende vormen van epilepsie bij kinderen.

De grote diversiteit van de symptomen bij de stoornissen zal benadrukt worden en de aanpak van de problemen en de mogelijkheden van interventie zullen daarbij uitgebreid aan de orde komen. Een grote plaats is ingeruimd voor de neuropsychologische probleemanalyse en de bespreking van door de cursisten ingebrachte praktijk voorbeelden

De cursus richt zich primair op artsen, kindtherapeuten, fysiotherapeuten - speciaal voor kinderen, orthopedagogen en leerkrachten aan mytylscholen orthopedagogen en andere specifiek geïnteresseerden.

Docenten

Dr. Ben van Cranenburgh	Neurowetenschapper/hoofddocent ITON	BvC
Prof dr. A. Gramsbergen	Neurowetenschapper (UMCG, Groningen)	AG
NN	Neuropsycholoog ...	NN
Drs. Toos van den Berg	Orthopedagoog en fysiotherapeut (Rijnlands Revalidatie Centrum, Leiden)	TvdB
Mevrouw Karin Verheij	Logopediste, docent (HU, Utrecht)	KV
Prof dr. Evert Thiery	Neuropsycholoog, (Universiteit Gent, B)	ET
Dr. Martine van Zandvoort	Psycholoog, docent	MZ
Drs. André Rietman	kinderneuropsycholoog, ergotherapeut (ErasmusMC . R'dam)	AR
Dr Annick Ledebt	bewegingswetenschappen (VU, Amsterdam)	AL

Dag 1: 9.30 - 16.15 uur

Tijd	Onderwerp	Docent
9.30 - 11.00	Inleiding en opzet cursus Werkmodellen probleemanalyse; instructie eigen casus	BvC
11.00 - 11.10	Pauze	
11.10 - 12.45	Nieuwe inzichten in functioneel lokaliseren en hemisfeerspecialisatie	BvC
12.45 - 13.30	Lunch pauze	
13.30 - 15.00	Normale ontwikkeling van hersenen en gedrag	AG
15.00 - 15.10	Pauze	
15.10 - 16.15	Plasticiteit van het zenuwstelsel na perinatale hersenbeschadigingen en na letsels op jonge leeftijd. Cerebral Palsy	AG

Dag 2: 9.30 - 16.15 uur

9.30 - 11.00	Ontwikkelingspsychologie, modellen en de ontwikkeling van executieve functies	NN
11.00 - 11.10	Pauze	
11.10 - 12.45	De normale en verstoorte neurocognitieve ontwikkeling;	NN
12.45 - 13.30	Lunch pauze	
13.30 - 15.00	Casuïstiekbespreking naar aanleiding van een model-casus	TvdB
15.00 - 15.10	Pauze	
15.10 - 16.15	Practicum werkmodellen als voorbereiding op Vr 14 nov, (13.15)	TvdB

Dag 3: 9.30 – 16.15 uur

9.30 – 11.00	Taalontwikkeling en dysfasie: spreken en begrijpen	KV
11.00 – 11.10	Pauze	
11.10 -12.45	Dyslexie en dysgrafie: lezen en schrijven	KV
12.45 – 13.30	Lunch pauze	
13.30 – 15.00	Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)	ET
15.00 – 15.10	Pauze	
15.10 – 16.15	Non-verbal Learning Disorder (NLD)	ET

Dag 4: 9.30 – 16.15 uur

9.30 – 11.00	Epilepsie: herkenning, neuropsychologische gevolgen, behandeling	MZ
11.00 – 11.10	Pauze	
11.10 -12.45	Vervolg	MZ
12.45 – 13.30	Lunch pauze	
13.30 – 15.00	Ontwikkelingsstoornissen: Developmental Coordination Disorder Diagnostiek en interventie	AL
15.00 – 15.10	Pauze	
15.10 – 16.15	Vervolg	

Dag 5: 9.30 – 16.15 uur

9.30 – 11.00	Aandacht en aandachtstoornissen	AR
11.00 – 11.10	Pauze	
11.10 -12.45	Autisme, neurowetenschappelijke modellen en hypothesen	AR
12.45 – 13.30	Lunch pauze	
13.30 – 15.00	Bespreking van de door de deelnemers ingebrachte casussen (incl. video-observaties)	AR
15.00 – 15.10	Pauze	
15.10 – 16.15	Vervolg en afsluiting	AR

LITERATUUR

De hieronder vermelde literatuur vormt de basis voor de cursus. De cursisten dienen voorafgaand aan de betreffende cursusdag deze literatuur te beheersen en de docenten zullen daarva uitgaan.

(Hieronder, de literatuurlijst van 2014. Die wordt ongetwijfeld gewijzigd in 2015)

➤ Dag 1

		Aantal pagina's	Zelfstudie- Uren
B. van Cranenburgh	<i>Neurowetenschappen, een overzicht §16. 4 en § 16.5; hfd. 17 en 18 (Elsevier, 2009)</i>	70	7.0
B. van Cranenburgh	<i>Neurorevalidatie, uitgangspunten voor therapie en training na hersenbeschadiging: hfd. 4 (Reed Business Education 2013)</i>	61	6.1
A. Gramsbergen	<i>De biologische basis van de normale en gestoorde ontwikkeling van de motoriek (2014)</i>	41	4.1
D. Smidts	<i>Executieve functies van geboorte tot adolescentie: een literatuuroverzicht (2003)</i>	6	p.m.

➤ Dag 2

K. Roshel	<i>Brain development in children and adolescents: Insights from anatomical magnetic resonance imaging (2006)</i>	12	1.2
N. Mundkur	<i>Neuroplasticity in children (2005)</i>	3	0.3
E. Knudsen	<i>Sensitive periods in the development of the brain and behavior (2004)</i>	14	1.4
V. Ramachandran	<i>Broken mirrors: a theory of autism (2006)</i>	7	0.7
H. Swaab	<i>Klinische kinderneuropsychologie hfd. 1 en 2 (2013)</i>	55	5.5

➤ Dag 4

T. van den Berg	<i>Cognitieve functies bij kinderen (2014)</i>	5	0.5
T. van den Berg	<i>Psychische retardatie (2010)</i>	2	0.2
	<i>RAP-domeinen (2013)</i>	2	0.2
Casuïstiek	<i>Modelcasus (deze modelcasus wordt uitgebreid besproken en dient als voorbereiding voor dag 5)</i>	8	0.8

➤ Dag 5

A. Rietman	<i>Werken met aandacht: deel A (2009)</i>	22	2,2
Casuïstiek	<i>Alle casussen ingeleverd door de cursisten</i>	80	8
	Totaal	382	38

Artikelen en hoofdstukken

Ben van Cranenburgh   Neurowetenschappen, een overzicht (Elsevier, 2009):
Hoofdstukken 16 (de paragrafen 4 en 5) 17 en 18. (niet opgenomen
in dit werkboek)

Ben van Cranenburgh	Neurorevalidatie, uitgangspunten voor therapie en training na hersenbeschadiging (Reed Business Education, 2013): <i>Hoofdstuk 4</i>	(niet opgenomen in dit werkboek)
Albert Gramsbergen	De biologische basis van de normale en gestoorde ontwikkeling van de motoriek; compensatie mechanismen na hersenbeschadiging op jonge en volwassen leeftijd	41 pp
Diana Smidts	Executieve functies van geboorte tot adolescentie: een literatuuroverzicht	6 pp
Rhoshel Lenroot e.a.:	Brain development in children and adolescents: Insights from anatomical magnetic resonance imaging	12 pp
Nandini Mundkur:	Neuroplasticity in children	3 pp
Eric Knudsen:	Sensitive periods in the development of the brain and behavior	14 pp
Vilayanur Ramachandran:	Broken mirrors; a theory of autism	7 pp
H. Swaab	Klinische neuropsychologie, Hfdst 1 en 2	55 pp
Toos van den Berg:	Cognitieve functies bij kinderen	5 pp
Toos van den Berg:	Psychische retardatie	2 pp
	RAP-domeinen	2 pp
André Rietman:	Werken met aandacht (deel A)	22 pp

Oefeningen en opdrachten

Casusopdracht, Toos van den Berg